

Guillaume Simoneau - Experimental Lake

door Rob Becker

Foto's met rust, precisie én een soort contrasterende terloopsheid, en soms zijn ze zelfs onheilspellend: het werk van Guillaume Simoneau is zonder twijfel fraai en kunstzinnig. De ogenschijnlijk eenvoudige beelden roepen veel op: emoties, maar vooral ook vragen. Waar deze serie foto's uit noordwest-Canada nu precies over gaat maakt het boek niet heel duidelijk. De vraag is of dat erg is en of kennis van de achtergronden bij de beelden de kracht van de foto's teniet zou doen.

Aanleiding voor het bespreken van dit boek was een online bericht dit voorjaar over een expositie van Guillaume Simoneau's werk in de Stephen Bulger Gallery in Toronto, Canada. Te zien was een aantal eenvoudige, maar poëtische foto's van vooral landschappen met meren, mensen aan het werk op en in het water, en stills van een kantoor. 'Iets' met natuur en wetenschap, zo leek het. Maar het bleef onbestemd wát. De sfeer en schijnbare terloopsheid van de beelden deden ergens denken aan het werk van - pakweg - Gregory Halpern en Alec Soth, en er zou een boek verschijnen. Dan wordt het verhaal vanzelf duidelijk, dacht ik. Niks ervan.

Het donker olijfgroene linnen omslag van de net verschenen uitgave is al raadselachtig. Op de voorzijde is een witte preegdruk-illustratie aangebracht die een naald en draad verbeeldt. Onopvallend achterop een klein verzonken foto'tje (ongeveer vier bij zes centimeter) met daarop een verontrustende afbeelding van drie, zo te zien zorgeloze personen in een bootje op een meer waar aan de kust een grote bosbrand woedt.

Eenmaal in het boek ontvouwt zich een beeldverhaal met zwart-witbeelden van mannen met non-descripte meetappara-

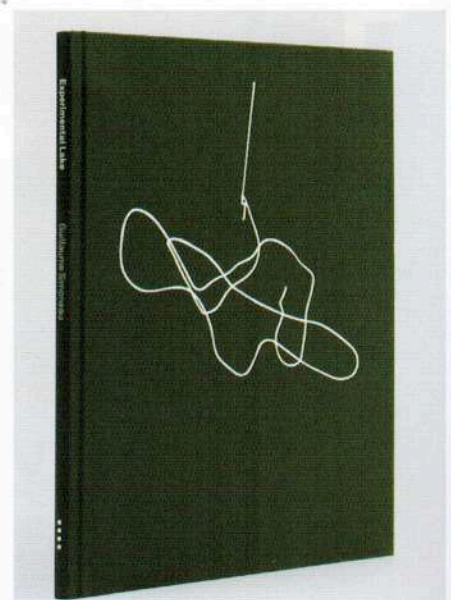
tuur. Met kleurenfoto's van meren, bossen, luchten, een eetzaal en kantoorruimte met nauwelijks herkenbare mensen. En met twee foto's van een jongen die een sinaasappel pelt.

Er is rust, precisie én een soort contrasterende terloopsheid in de foto's. Enkele beelden zijn onheilspellend: weerlicht in een grote wolkenpartij, een grote spin, en opnieuw die meetapparatuur. Er lijkt iets te worden onderzocht. Maar wat? En door wie? En waar? Wat wil Simoneau de kijker laten zien of voelen?

Ik kijk het één, twee, vijf keer door, op zoek naar een verband. Dat is er wel, maar alleen in sfeer en beeldtaal met, zo lang als de onduidelijkheid van het verhaal erachter aanhoudt, het gevaar van onsamenhangendheid.

Magie

De vraag bij kunstboeken als dit is vaak in hoeverre achtergrondkennis van het onderwerp aanvullend, storend of überhaupt relevant is. Is een schilderij in een museum ook mooi zónder bijschrift? Is het beter om zelf te interpreteren en te associëren? Even terug naar de brand op de achterzijde van het omslag: famous is bijvoorbeeld een foto van Joel Sternfeld van de brandweerman die bij een stalle-

Guillaume Simoneau, Experimental Lake

Uitgever: Mack Books

Gebonden, linnen omslag met preegdruk
illustratie en foto (achterzijde)

Engels

22 x 29 cm, 80 pagina's, kleur en zwart-wit

€ 35,00

tje een pompoen koopt op het moment dat in de achtergrond van het beeld een groot huis in lichterlaaie staat en dat vanaf een ladderwagen wordt geblust ('McLean, Virginia, December 1978' uit de serie *American Prospects*). Heeft hij niks beters te doen? Dat is de grote vraag die de foto oproept.

Sternfeld heeft me ooit verteld 'hoe het zat', maar waarschuwde me vooraf dat ik dan de foto dan mogelijk niet meer goed zou vinden. Hij had gelijk: als je de achtergrond weet kan de magie verdwijnen. Een bijschrift kan de kracht van een beeld net zo goed ook teniet doen.

In hoeverre is dat nu bij deze serie van Simoneau aan de hand? Het boek geeft nauwelijks iets weg, maar kennis van het verhaal verduidelijkt veel. Betekent dit dat we het fenomeen 'spoiler alert' moeten introduceren in een fotoboekrecensie?

Niet-chronologisch

Guillaume Simoneau studeerde toegepaste wetenschappen en later fotografie en werkt vanuit Montreal zowel aan autonome projecten als in opdracht voor onder meer de *Financial Times*, *The Guardian*, *Monocle*, *Vice* en *Le Monde*. Foto's van hem zijn opgenomen in permanente collecties van onder meer The Museum of Fine Arts in Houston en het Victoria & Albert Museum in Londen. Zijn doorbraak was de serie *Love and War*, tevens zijn eerste boek, die werd tentoongesteld in het Museum of Contemporary Photography in Chicago. Deze kroniek verbeeldt Simoneau's intieme relatie met zijn Amerikaanse geliefde die na de aanslagen van 9/11 besluit in het leger te gaan en wordt uitgezonden naar Irak, vervolgens met iemand anders trouwt, en jaren later naar Simoneau terugkeert voor een tweede hoofdstuk in hun relatie, zij het als geharde oorlogsveteraan. Kenmerkend voor het boek waren het gebruik van alternatief beeld als sms-boodschappen, handgeschreven briefjes en tekeningen, en vooral de niet-chronologische volgorde van de beelden. Daarmee werd de fragmentarische aard van het menselijk geheugen, communicatie en identiteit nagebootst.

Opmerkelijk is dat Simoneau in een interview met *The Guardian* over zijn serie *Love and War* ooit vertelde "bijna even ge-

obsedeerd door woorden" te zijn als door fotografie. Dat is aan dit nieuwe boek niet meer te merken, integendeel. *Experimental Lake* bestaat louter uit foto's, al is door de willekeurige opeenvolging van de beelden daarmee wel iets vergelijkbaars uitgehaald. Er is geen narratieve volgorde. En er zijn verschillende beeld-elementen die herhaaldelijk voorkomen: veel water, veel groen, donkere avonden en nachten, geabstraheerde details en verschillende vormen van lijnen: touwtjes, een met kronkelend metaaldraad gemaakte 'mobile' met molecuulmodellen, een screensaver en genoemde naald en draad. De mate waarin de foto's vragen oproepen, raken, en een concrete of juist symbolische betekenis hebben verschilt sterk van beeld tot beeld.

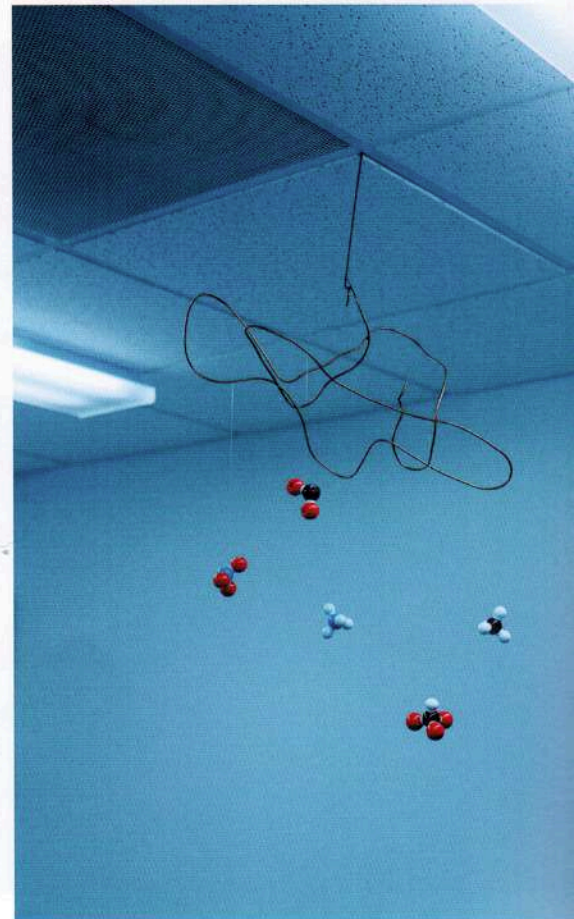
Als geheel is het op zijn best raadselachtige kunst en zeker geen strikt documentair werk, ook al wordt er wel degelijk een verhaal verteld. De grafische vormgeving is minder bont dan die van *Love and War* al wordt de willekeur van de niet-chronologische indeling, waarin de genoemde terugkerende beeldelementen versnipperd over het boek zijn verdeeld, nog eens versterkt door het gebruik van zwart-wit én kleur en verschillende formaten foto's. De liggende foto's die over een hele spread zijn gedrukt hebben daarbij in de vouw een forse onderbreking waardoor er op twee derde van het beeld een verticale witte balk over de foto ligt. Een zeldzame maar geen geslaagde remedie tegen het probleem van een liggende foto gedrukt over twee bladzijden waar de vouw doorheen loopt.

Onderzoeksinstallatie

De fotograaf blijft trouw aan zijn benadering van de fotografie die volledig leunt op 'pure intuïtie'. Simoneau's artistieke beslissingen over het moment en de kadering van een foto, zo vertelde hij ooit in een interview met *Aesthetic Magazine*, worden "louter door ruwe, ongeïntellectualiseerde impulsen geleid".

Het is wellicht de verklaring voor zowel de kracht als de poëtische kwaliteiten van zijn beelden. Eenmaal bekend met het onderwerp van zijn beeldverhaal worden de foto's anders dan bij de Sternfeld-foto niet minder sterk en is er eventueel een groot geheim onthuld. In het boek wordt pas achterin, in het colofon,

“ Als geheel is het op zijn best raadselachtige kunst

heel beknopt verwezen naar het onderwerp: "De IISD Experimental Lakes Area (opgericht in 1968) is een unieke, wereldberoemde zoetwater-onderzoeksinstallatie die 58 meren in noordwest-Ontario, Canada omvat."

Het International Institute for Sustainable Development huist in een prachtig, zeer dunbevolkt natuurgebied waar het inderdaad wémelt van de meren. In dit specifieke stroomgebied doet het IISD experimenteel wetenschappelijk onderzoek naar hoe alle onderdelen van het ecosysteem - van vissen tot de atmosfeer

- reageren op klimaatverandering, landbouw, besmettingen en chemicaliën. Door experimenten op het terrein van hydrologie (wetenschap van het gedrag en de eigenschappen van water in de atmosfeer, op en onder het aardoppervlak), limnologie (het bestuderen van binnenwater) en klimatologie (studie van klimaat en klimaatverandering) in deze 'echte' natuur zijn resultaten betrouwbaarder dan die van laboratorium opstellingen. Het IISD heeft daarom naar verluidt grote invloed op besluiten van industrieën, regeringen en globale mili-

eupolitiek. En zo blijkt dit boek een mooie erbetoon te zijn aan een voornaam en invloedrijk instituut.

Als ik, met deze achtergronden van het onderwerp in het achterhoofd, opnieuw door het boek blader, wordt eigenlijk pas duidelijk hoezeer de meeste van de foto's ook op zichzelf staan. Van fascinerende stillevens (de molecuulmodellen aan het plafond), landschapsfoto's (de onweerswolk) tot het portret van 'Graham' met zijn sinaasappel: ze kunnen zo in hun eentje aan de muur. Zonder bijschrift.

OOK VERSCHENEN

Kai Löffelbein | Ctrl-X. A topography of e-waste

Rode draad in het boek van Kai Löffelbein is het observeren hoe politieke en economische structuren het leefklimaat in de maatschappij bepalen. Voor deze serie volgde hij de route van elektronisch afval en de onverantwoordelijke wijze waarop er met zeldzame grondstoffen wordt omgegaan. Via zijn beelden reist hij vanuit de Verenigde Staten en Europa naar de backyard workshops in New Delhi, de e-waste city Guiyu in China en de post-apocalyptische omgeving van Agbogbloshe in Ghana, de beruchte digital dumping ground van veelal illegaal afval uit de automobiel- en elektronica-industrie. Vanaf deze mensonterende locaties doet Löffelbein verslag van de slechte omstandigheden waarin de arbeiders, vaak kinderen, verkeren, terwijl ze speuren naar waardevolle ruwe materialen in het elektronisch afval van de illegale export.

Uitgever: Steidl

192 pagina's, 117 foto's

Full color, gebonden, hardcover

Fester Einband / Leineneinband

29,7 x 25 cm

Engels

€ 38,00

Arnold Newman | One Hundred

Arnold Newman (1918-2006), de pionier van het environmental portrait zou dit jaar 100 jaar oud geworden zijn: prima aanleiding voor het verschijnen van een omvangrijk carrière-omspannend overzichtsboek. Behalve iconische portretten van onder meer wetenschappers, acteurs, presidenten en musici (denk aan het horizontale portret van Igor Strawinsky met de hand tegen het hoofd aan een opengeklapte vleugelpiano) zijn er ook vroege abstracte beelden en stillevens opgenomen waarlangs de ontwikkeling van de fotograaf inzichtelijk wordt gemaakt. De strenge vormen en verhoudingen van zijn vroege foto's keren in de loop van zijn carrière bijvoorbeeld steeds duidelijker en vaker terug in zijn impressionistische, symbolische, modernistische én kubistische manier van portretteren.

Uitgever: Radius Books, co-published with

Howard Greenberg Gallery

224 pagina's, 100 foto's

Gebonden, hardcover

25,4 x 30,5 cm

Engels

€ 45,00

